І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 68. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го КВІТНЯ (APRIL) 1967 No. 68. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

П'ятниця, 14 квітня, 1967

В АМЕРИЦІ

ЗДА ПРОПОНУЮТЬ СВІТОВОМУ БАНКОВІ, який урядово називається Банком для відбудови і розвитку, дати 960 мільйонів дол. на позички для бідніших держав. Згідно з пляном багатші держави мають дати 2.4 більйона дол. на допомогу біднішим країнам. ЗДА мали дати 40 відсотків цієї суми, це значить 960 мільйонів дол. Ці фонди треба б скласти впродовж найближчих трьох років: в першому році треба скласти 600 мільйонів дол., в другому 800 мільйонів дол., а в третьому 1 більйон дол. Світовий Банк дає позички тільки найбіднішим державам, які треба сплачувати впродовж 50 років і то без жадних відсотків. ЗДА роблять деякі застереження в справі цих позичок у зв'язку з незбалянсованим платничим бюджетом із закордоном.

КОЛИШНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ДОРАДНИК президента Айзенгавера професор бизнесової адміністрації в Мишиґенському університеті Пол МекКрекен передбачає, що економіка ЗДА почне збільшуватися з такою самою швидкістю, як минулого року, бо вже видко познаки економічного поліпшення. Зворот до ліпшого в економіці настане вже в половині цього рку. Досі урядові економісти передбачали збільшений темп економічного розвитку аж при кінці цього року. Минулого року банки збільшували відсотки від ощадностей, в тепер вже почався рух до зменшування відсотків від ощадностей і від позичок.

ЗДА ПЛЯНУЮТЬ ЗНАЧНО ЗМЕНШИТИ свою безпосередню двобічну допомогу африканським державам та більшу увагу звернути на допомогу цілим групам африканських країн. Представник Державного Департаменту Едвард М. Коррі заявив, що не будуть зменшувати загальну суму 430 мільйонів дол., запропоновану на допомогу для Африки. Програму допомоги ля Африки опрацював М. Коррі, американський амбасадор до Етіопії. Він пропонує давати американську допомогу цілим африканським районам, до якого належать групи держав, які могли б користати зі спільних проєктів, вибудованих за фонди з американської допомоги.

ПРОКУРАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ СМЕРТНОЇ кари для вбивника вісьмох медичних сестер в шпиталі в Шикаґо. Цей злочин стався 13-го липня 1966-го року, суд відбувається в місті Піорія, Іллиной. Прокуратор Вілліям Мартин вже переслухав коло 40 свідків, і тепер ще переслухують сімох членів родини вбивника — 25-річного Ричарда Спека. Між ними є дві сестри підсудного і його мати Марґарет Спек Ліндберґ. Оборонець Спека не зміг переконати суддів присяжних в тому, що це не Спек вбив медичних сестер, бо аж два експерти від відтисків пальців ствердили, що це Спек залишив відтиски своїх пальців в тих спальнях, в яких знайдено трупи дівчат. Одна сестра зізнала, що вона бачила Спека, коли він входив до її кімнати.

ЧИСЛО ПРОДАНИХ АВТ В ПЕРШИХ десятьох днях квітня вперше в цьому році перевищило число в такому самому часі з минулого року. Досі у всіх цьогорічних декадах число проданих авт було менше, як в тих самих декадах 1966-го року. Цього року в десятьох днях квітня продали на 4 відсотки більше авт, як 1966-го року. Чотири автомобільні корпорації Дженерал Моторс, Крайслер, Амерікен Моторс та Форд продали від 1-го до 10-го квітня 207,357 авт, а в 1966-му році тільки 199,660. Три перші Корпорації збільшили число проданих авт, тільки Фордова компанія ще надалі цього року продала менше число авт в порівнянні з попереднім роком.

У СВІТІ

Д-Р РАЛФ БАНЧ ВИСТУПИВ проти муринського лідера д-ра Мартина Лютера Кінґа, який гостро критикував був В'єтнамську політику Уряду, яка ніби стоїть на перешкоді расовому зрівнанню в Америці. Д-р Ралф Банч, також мурин, заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй і також, як і Кінґ, лавреат нагороди Нобеля, заявив, що він промовляє не як службовець ОН, а американський громадянин і один із директорів Крайової Асоціяції для поступу кольорових людей. Цілий провід тієї організації засудив Кінґа.

ЗДА НЕ БУДУТЬ БІЛЬШЕ ПОСТАЧАТИ зброї Пакістанові й Індії в програмі закордонної допомоги — заявив речник американського Уряду, заперечивши вістку про відновлення воєнних достав тим двом країнам. Насправді, ЗДА постачатимуть тільки частини до зброї, що її вже мають Пакістан і Індія, а нову зброю продаватимуть хіба на загальних умовах закордонної торгівлі, з тим, що ЗДА хочуть причинитись до перегонів у зброєнні між Індією і Пакістаном.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗВЕРНУВСЯ до компартії у Східній Німеччині, щоб вона погодилась на безпосередні розмови в таких справах, як вможливлення родинам, що їх роз'єднали кордони, з'єднатися, — пожвавлення торгівлі, — користання із спільних електрівень, покращання залізничного руху й пошти між обома частинами поділеної Німеччини і т. п. Таким чином Західня Німеччина перше визнала, що комуністична партія стоїть при владі у Східній Німеччині, але все ще відмовляється визнати Східню Німеччину за рівнорядну державу.

ДВА КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИЧНІ ЩОДЕННИКИ У ГОНҐ КОНҐУ ВИСТУПИЛИ з гострою критикою проти тамошнього британського ґубернатора, який ніби сприяє „злочинній діяльності" американців і вільних китайців, зверненій проти інтересів Комуністичного Китаю. Це перший одвертий виступ китайських комуністів безпосередньо проти британського ґубернатора тієї колонії Британії, яку Комуністичний Китай толерує під своїм боком з уваги на величезні користи з допливу чужинецької валюти і товарів до Китаю через Гонґ Конґ.

ГОЛОВНИМ РЕДАКТОРОМ ТАСС-А СТАВ Сєрґєй Лапін, професійний совєтський дипломат, який був амбасадором в Пейпінґу. Нового амбасадора до комуністичного Китаю Совєти, мабуть, швидко не призначать. Також Комуністичний Китай відкликав був „на наради" свого амбасадора із Москви і більше його туди не вислав. Головний редактор совєтської офіційної пресової аґенції ТАСС Димітрій Ґорьюнов дістав „інше призначення".

МОРСЬКІ ХВИЛІ ЗАГНАЛИ ВЖЕ ДО БЕРЕГІВ НОРМАНДІЇ широкі густі верстви нафти, з найбільшого у світі нафтоналивного корабля „Торрі Кеньйон", який ще 18 березня ц. р. застряг був на скелях біля південнозахідного узбережжя Англії та щойно на 13-тий день згодом пішов на дно, збомбардований англійським летунством. В міжчасі випливли з нього к. 60.000 тонн нафти, половина його вантажу. Решта згоріла. Французький уряд признав, що просто не знає, як перебороти ту загрозу для риб, птахів і портів Нормандії.

ПРЕЗИДЕНТИ АМЕРИКАНСЬКИХ КРАЇН СХВАЛЮЮТЬ ГОСПОДАРСЬКУ ІНТЕҐРАЦІЮ ТА ПРОГРАМУ АКЦІЇ

КОЛИ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ПРЕЗИДЕНТИ... У Пунта дель Есте, Уруґвай, відбуваються не тільки офіціяльні наради президентів американських держав, але й товариські зустрічі, як ця, що показана на фотознімці. Президент Бразилії Артур Коста е Сільва (зліва) і президент ЗДА Линдон Б. Джансон подивляють чудові краєвиди із тимчасової резиденції президента Джансона. Очевидно, що під час цієї зустрічі двох президентів, яка тривала 40 хвилин, була мова не тільки про краєвиди.

Пунта дель Есте, Уруґвай. — 13-го квітня президенти 19-ох латинських американських держав і президент ЗДА Джансон схвалили декларацію про цілі і програмову акцію в справі економічного і торговельного об'єднання країн Латинської Америки. На Конференції Президентів латинських держав були присутні 19 голов американських країн, тільки болівійський президент був відсутній, бо ця Республіка бойкотує цю Конференцію тому, що на порядку нарад не було справи допущення її до моря. Текст декларації схвалили 18 президентів, тільки президент Еквадору Отто Ароземена Ґомез противився текстові спільної декларації. Це друга в історії Конференція Президентів латинських американських держав, від якої сподіваються великих змін в житті Західньої Півкулі. Президент Еквадору був осамітнений в своєму домаганні, щоб ЗДА давали більшу допомогу латинським країнам. Всі інші президенти висловилися в тому дусі, що ЗДА доволі підтримують держави Латинської Америки, і ці держави мають подбати про те, щоб вони самі могли собі економічно допомагати, бо тоді їм допоможуть і ЗДА. В цьому самому дусі промовляв і президент Джансон, який обіцяв більшу фінансову допомогу Латинській Америці, коли вона сама буде змагати до збільшення своєї економіки в рамках економічного об'єднання та спільного торговельного ринку. Президент Джансон хвалив солідарність країн у змаганні до того, щоб осягнути справедливий демократичний соціяльний порядок, якого домагаються народи цієї півкулі. Декларація Президентів Америки, яку мають опублікувати на закінченні Конференції, з'ясовує наради президентів в таких пунктах: 1. Латинська Америка має створити спільний ринок. В цьому пункті підкреслено те, що „Президент ЗДА заявив про рішучу допомогу Латинській Америці в осягненні цієї цілі". 2. Латинські країни зобов'язуються поробити всі заходи до того, щоб осягнути економічну інтеґрацію, спочатку тільки районове об'єднання, для добра народів і їхніх економік. 3. Латинські держави обіцяють змодернізувати своє рільництво та збільшити продукцію для добра своїх народів і всього світу.

Сенат відкинув проєкт податку на виборчу кампанію президентських кандидатів

Вашинґтон. — Сенат 13-го квітня більшістю 48 до 42-ох голосів відкинув урядовий проєкт про так званий виборчий податок, який мав би йти на виборчу кампанію президентських кандидатів. Пропозицію на відкинення цього проєкту поставив сенатор демократ із Теннессі Алберт Ґор. Урядовий проєкт підтримував сенатор демократ із Луїзіяни Расселл Б. Лонґ. Цей проєкт минулого року схвалила була Палата Репрезентантів. Згідно з цим пляном кожний виборець мав би право на податковій заяві за 1967-ий рік зазначити, що він погоджується, щоб до його податку дописати один доляр, який призначений на виборчу кампанію кандидатів на президента. Коли б Конґрес схвалив цей проєкт, то з нього могли б скористати кандидати на президентів вже під час виборчої кампанії в 1968-му році. Урядові лоббіїсти завзято працювали в кулуарах Сенату, але їм не вдалося намовити сенатську більшість до того, щоб схвалила проєкт цього виборчого податку. Але сенатор Лонґ не резиґну зі свого проєкту і заявив що він старатиметься при найближчій нагоді про те щоб Сенат змінив своє рішення в справі цього податку. На засіданні Сенату не було 10 сенаторів, які можуть підтримати сенатора Лонґа при новому голосуванні.

Палата Репрезентантів встановила постійну Комісію в справах етики

Вашинґтон. — 13-го квітня Палата Репрезентантів голосами всіх присутніх 400 конґресменів покликала до життя постійну Комісію в справах етики. Ця Комісія має випрацювати засади етичної поведінки, згідно з якими мають діяти конґресмени та всі працівники, затруднені в різних Палатних Комісіях. Провідники обидвох партій погодилися в тому, що поведінка демократичного конґресмена неґритянського походження з Ню Йорку Адама Клейтона Павелла спричинила те, що всі конґресмени вирішили покликати до життя цю Комісію, проти якої давніше виступала більшість Палати Павела мусіла Палата позбавити прав конґресмена за те, що він зловживав федеральними фондами і відмовлявся виконати рішення суду в справі зневаги однієї жінки в Ню Йорку.

Комуністи у В'єтнамі посилили свої атаки

Сайґон. — Комуністичні сили у В'єтнамі — однаково реґулярні війська Північного В'єтнаму, як і підпільна партизанська армія, посилили свої атаки, особливо на півночі Південного В'єтнаму в обширі, що сусідує з демаркаційною лінією, що йде по 17-ій паралелі. Після того, як у минулому тижні комуністам удалося — після обстрілювання містечка Квантрі у провінції тієї самої назви — вдертися до середини того міста й звільнити коло 250 комуністичних полонених і в'язнів, в четвер 13 квітня вдалося їм знищити два мости на водному й земному шляхах, що сполучають дві великі американські військові бази в Дананґу і Квантрі. Великий залізний міст на ріці Кейд, за 6 миль на північ від Дананґу, знищено таким чином, що комуністичні партизани пустили з течією ріки коло 300 фунтів вибухового матеріялу, який вдарив в кам'яні підпори мосту, що розлетілись під силою вибуху. Другий міст комуністи зірвали на суходільному шляху. Американські військові технічні частини почали негайно будувати тимчасовий понтовий міст на ріці. Направа давнього постійного мосту займе яких два-три місяці. Ніхто з людей при тих саботажних акціях не потерпів. Американські керівні військові кола у В'єтнамі не виключають, що Північний В'єтнам кине до бою 35.000 свого реґулярного війська, зосередженого зараз за 17-ю паралелею, щоб запанувати над північними провінціями Південного В'єтнаму й звільнити собі свобідний шлях для своїх транспортів на південь. В минулому тижні згинуло у В'єтнамі 177 американців і було ранених 1.345, піднісши число загинулих за всю війну до 8.931 та ранених до 52.946. Комуністів згинуло в мин. тижні 1.478

Урядова Партія Праці програла комунальні вибори в Британії

Лондон. — Вибори до громадських і міських рад у Британії, які відбулися в четвер 13 квітня ц. р., дали надсподівано велику перемогу консерватистам і прогру соціялістам, які стоять при владі. Нема ще всіх остаточних вислідів, але за даними з четверга вечора — консерватисти збільшили свій стан посідання в 58 повітах, в яких соціялісти постійно мали велику більшість та отримали більше число радних навіть в суто-робітничих двох дільницях Лондону. Соціялістична Партія Праці втратила контролю в правлінні Великим Лондоном, що її вона мала від 33 років. Вже під вечір в дні голосування консерватисти здобули 51 мандат на всіх 100 мандатів у Лондонській міській раді, а за аналізою фахівців — матимуть близько 82 мандати, зіштовхнувши соціялістичну більшість до незначної меншости. Лідер Консервативної партії Едвард Гіт висловив велике вдоволення вислідами комунальних виборів, які вказують на значну зміну настроїв в англійському громадянстві. Найперші коментатори передбачають, що уряд Гаролда Вільсона, хоч не змінить засадничої політики у внутрішніх і закордонних справах, все ж мусить рахуватися з оцим зворотом у публічній опінії та старатися відзискати її.

Західня Німеччина переговорює з Комуністичним Китаєм про покращання зв'язків

Бонн. — у Берні в Швайцарії ведуться від якогось часу засекречені розмови між представниками Західньої Німеччини і Комуністичного Китаю, які в першу чергу мають на увазі пожвавлення взаємної торгівлі. Ці розмови стоять буцім-то у зв'язку з одночасним перебуванням у Пейпінґу західньо-німецької економічної місії, яка м. і. мала договоритись щодо будови в Китаї сталеварні. В її будові, що мала б коштувати близько 200 мільйонів долярів, братимуть участь також Франція і Бельгія. У минулому році товарообмін між Західньою Німеччиною й Комуністичним Китаєм осягнув 113 мільйонів дол., при чому Китай спроваджує головно машини й хемікалія, а Західня Німеччина скіри. Газети не виключають, що в найближчому часі в Західній Німеччині та в Китаї будуть створені консуляти тих обох країн, однак з урядових німецьких кіл заперечено, наче б Західня Німеччина готовилась до визнання Комуністичного Китаю й нав'язання з ним повних дипломатичних взаємин. Все ж, ці теперішні переговори мусять мати й політичне значення з уваги на відносини Західньої Німеччини . ЗДА та — ще більше — з Совєтами.

ТУК уконституювався на з'їзді в Дітройті

Дітройт. (Н.) Вибрані 17 грудня 1966 р. Загальними Зборами Товариства Української Кооперації в Ню Йорку члени Ради й Екзекутиви з'їхались 1-го квітня в Дітройті на перше своє засідання. Присутні були: дир. О. Плешкевич, дир. Р. Мицик і інж. Д. Григорчук з Шикаґо, дир. М. Яремко з Клівленду, дир. Б. Мороз із Боффало, д-р. В. Несторчук з Ню Йорку, д-р В. Шкудор і інж. В. Несторович з Дітройту. Бракувало: інж. М. Хроновята і інж. О. Стельмаха. Обрано до президії Ради ТУК-у пп.: О. Плешкевич — голова, М. Яремко — заст. голови і Д. Григорчук — секретар; а до Екзекутиви ТУК, якої осідком визначено Дітройт, обрано пп.: В. Шкудар — голова, його заступниками — В. Несторчук і Р. Мицик, секретарем — В. Несторович і членом Д. Григорчук. Делеґатом до Ради Директорів УККА погодився бути голова Ради О. Плешкевич. З'їзд широко обговорив плян праці, ухвалений Заг. Зборами бюджет і видавництво офіційного органу. Рішено в найближчих місяцях не видавати покищо журналу, а плянувати його на майбутнє. Намічено в близькому часі з'їзд скарбників кредитівок і провести інформаційні заходи та листування.

„МОЛОДИЙ ТЕАТР" СТАВИТЬ „ЦАРЯ ОХА" В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі. — „Молодий Театр" під керівництвом Мирослави Ласовської при Осередку СУМА у Ню Йорку ставить тут у цю неділю, в залі УНДому, о год. 5-ій п'єсу О. Сацюка на 6 відслон „Цар Ох". Однією з атракцій цієї вистави-казки є оригінальна музика, яку написав юнак Ждан Ласовський, як супровід до п'єси. У виставі беруть участь драмгуртківці, які вже показували двічі „Царя Оха" в Ню Йорку, а згодом ще виступлять у Пассейку та у Філядельфії.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„ПИСАНКИ — ПО-СОВЄТСЬКОМУ

Не маючи змоги стримати населення від писання Великодніх писанок і враховуючи економічний зиск із популярних дерев'яних гуцульських писанок, „Радянська Україна" з 6 квітня суґерує, щоб майстерні на Гуцульщині продукували писанки, але з такими написами: „З днем народження", або „Пам'ять про Карпати" та ін. Такі написи, очевидно, мали б за завдання поволі знищити в народній пам'яті справжнє призначення і справжню релігійну символіку писанок.

ПОБАЖАННЯ МІНІСТРА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ УССР

В журналі „Україна" ч. 10 за березень міністер харчової промисловости УССР М. Санов пообіцявши, що „незабаром" буде більше харчових продуктів, у тому й різних консервів, на запитання кореспондента, що він бажає читачам „України", відповів: „Ну, що може побажати міністер харчової промисловости... Щоб у кожного трудівника був на столі завжди повний достаток — і хліба, і до хліба."

ЧЕРНІВЦІ ВЖЕ БЕЗ ТРАМВАЮ

Трамвай, як засіб транспорту, зліквідований уже по всіх більших містах УССР. Газета „Радянська Україна" з 24 березня повідомила, що його замінили вигіднішим тролейбусом і в Чернівцях: „Трохи не досягнувши 70-річного віку" припинив тут існування найстаріший вид міського транспорту — трамвайний. Трамвайно - тролейбусне управління Чернівців віднині називатиметься тролейбусним. У місті повним ходом ідуть роботи по прокладанню тролейбусної маґістралі, яка замінить стару трамвайну лінію і зв'яже дві протилежні околиці міста — вулицю Татарбунарську і річку Прут."

КРИТИКУЮТЬ КРИТИКІВ

У редакційній статті „Слово митця — зброя народу" „Радянська Україна" з 24 березня повчає, а „Літературна Україна з 4 квітня повністю передруковує це повчення: „Останнім часом критика втратила смак до розгляду творів літератури з соціологічної точки зору. Досить часто автори статей і рецензій звертають увагу тільки на форму художнього твору й нехтують тим, що форма ця не існує сама по собі, що вона завжди втілює певний ідейний зміст, несе конкретне ідейне навантаження. Виступаючи проти рецидивів вульгарного соціологізму, наша літературна критика не повинна ні на хвилину забувати про те, що вона є однією з важливих ділянок ідеологічного фронту, що її найперше завдання — боротьба за високу ідейність, комуністичну партійність радянського мистецтва слова"...

ПІДПРЯГАЮТЬ НАЦІОНАЛЬНІ ПОЧУТТЯ ДО МОСКОВСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Дедалі частіше на сторінках совєтської преси з'являються вірші на замовлення. Тут уривок з вірша „Серце моє, В'єтнам" М. Гірника („Радянська Україна" з 4-го квітня):

„... Чуєте зайди
із Штатів!?
Серце моє, мій В'єтнаме
хоробрий,
Північ і Південь у волі
єдині! —
З вами народ мій,
відважний і добрий,
З вами моя Україна!"

НА ОСТРОВІ ХОРТИЦІ У ЗАПОРІЖЖІ

Цитуємо „Літературну Україну" з 4-го квітня без коментаря:

„За постановою Ради Міністрів Української РСР „Про увічнення пам'ятних місць, зв'язаних з історією козацтва" територія отрова Хортиця у Запоріжжі оголошена державним історико-культурним заповідником. Тут передбачається закласти і впорядкувати тематичний садово - декоративний парк, музей та панораму присвячені історії запорозьких козаків — мужніх борців проти польських і турецько-татарських загарбників за воз'єднання України з Росією".

РАДІЮТЬ, ЩО НАРЕШТІ ДІСТАЛИ 5-ДЕННИЙ РОБОЧИЙ ТИЖДЕНЬ

„Робоча п'ятиденка — не розкіш, а веління часу. Адже то на нашому прапорі написано: „Все для людини". Вільний, додатковий час сприяє гармонійному розвитку людини, він є тим багатством, про яке мріяв Маркс"... з захопленням коментує „Літературна Україна" з 4-го квітня вже здійснений на кількох підприємствах УССР перехід на 5-тиденний робочий тиждень. Автор репортажу Петро Ребро напевно не чув, що в капіталістичному світі таку мрію давно вже здійснено... без Маркса.

СТАВЛЯТЬ П'ЄСУ МИКОЛИ КУЛІША „97"

„Літературна Україна" з 21-го березня помістила рецензію під наг. „Велика правда життя" на виставу п'єси „97" в Одеському театрі імени жовтневої революції. „Хитрий підступний клясовий ворог не спав. Куркулі, прикриваючись маскою лицемір'я й побожности, готують змову проти незаможників"... — розповідає газета, вихваляючи початки винищування українського господаря совєтською владою. У п'єсі збольшевичений батько проклинає свого сина, бо той виступає проти конфіскації церковних реліквій нібито для голодних... А все це зветься „реабілітацією" автора „Патетичної сонати" і „Мини Мазайла", вартісних мистецьких п'єс Миколи Куліша, яких не ставлять.

У КИЇВ ПРИБУЛА ДЕЛЕҐАЦІЯ КОМПАРТІЇ З КАНАДИ

Як повідомила „Молодь України" з 1-го квітня, „до Києва на запрошення ЦК КПУ прибула делеґація Компартії Канади. „Делеґацію очолює Голова Компартії Канади товариш Тім Бак. В її складі товариші Василь Гарасим, Уільям Росс, Петро Кравчук, Антон Білецький, Юрій Соломон". Хоча це вже не „культобмін", між тими, що вітали комуністів з Канади, була й голова Українського т-ва дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами Катерина Колосова. Делеґати перед початком нарад поклали вінок на могилі невідомого солдата...

З УКРАЇНИ ВІДІСЛАНО В ПОЛЬЩУ БАГАТО ДАВНІХ ПОЛЬСЬКИХ ВИДАНЬ

Варшава. — Як повідомив тижневик „Наше Слово" з з 19 лютого, так зв. „уряд" УССР передав" з національних фондів Міністерства культури і мистецтва 1.512 книг і журналів, виданих у Польщі в 1814-1939 роках. Серед них — законодавчі, філософські, правові, географічні, медичні, культурні та періодичні видання".

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Зловживання свободою

На ввесь світ пішла погана слава про ті, зрештою дуже — як на обшир і число населення Америки — нечисленні випадки, коли молоді люди прилюдно палять свої рекрутаційні картки, як протест проти В'єтнамської війни. Очевидно, при всій своїй толеранції власті поборюють такі виступи, і кількох таких „героїв" покарано в'язницею. Один із них зробив судовий відклик, і Апеляційний суд у Першій окрузі, що охоплює стейти Мейн, Мессачусетс, Ню Гемпшир, Ровд Айленд і Порто Ріко, — скасував в'язничну кару за спалення рекрутаційної карти, бо — мовляв — це одна з форм маніфестації, а всі маніфестації дозволені Першим Додатком до Конституції. Однак, водночас Апеляційний Суд потвердив кару за те, що той підсудний позбавив себе рекрутаційної картки, що її повинен мати згідно з щораз доповнюваним Актом Поборової Служби з 1948 року.

Поминаючи правничу „заковику", що ту саму людину звільняється і засуджується за ту саму справу, сутнім моментом є тут таке широке інтерпретування американськими судами Конституції, що виправдується навіть виразні акти проти військової служби в часі, коли держава перебуває, хоч і не у формальному, але фактичному стані війни. Очевидно, що коли 18-літнім юнакам вільно „демонструвати" паленням рекрутаційних карток, то 38-річний лавреат нагороди Нобеля Мартін Лютер Кінґ дозволяє собі вже одверто закликати військовиків до масового непослуху проти воювання у В'єтнамі. А сотник американського летунства, професійний старшина Дейл О. Нойд, пішов ще далі, бо заявив, що В'єтнамська війна „непотрібна і несправедлива", і зголосив скаргу до суду проти висилання його на бойові місця.

Про Перший Додаток до Конституції писали вже, що ґарантована ним „свобода слова" не може дозволяти кричати „горить!" у переповненій залі кінотеатру. І коли зловживання конституційною свободою йтиме в Америці далі по лінії „в'єтніків", Мартіна Лютера Кінґа й сотника Нойда, то воно дійде до абсурду. Вже тепер існують поважні різниці поглядів між юристами й законодавцями щодо інтерпретації різних точок Конституції, особливо того її Першого Додатку. Логічно, треба б такого уточнення Конституції, щоб були докладно визначені межі, де кінчається індивідуальна свобода громадян, щоб не загирити свободи цілої нації, цілої країни.

Для чужої слави

Багата, щедра на видатних, талановитих людей Українська Земля. І не одне щире українське серце могло відрухово відчути якусь радість в ці дні, коли стало відомо, що міністром збройних сил Совєтського Союзу став не хто інший, як маршал Андрій Гречко. Як, здавалося б, не радіти, коли маємо таке пряме свідоцтво сили таланту і розуму української людини, адже маршал Андрій Гречко — з кости й крови українець, вміє співати наших пісень, не забув навіть материнської, рідної мови. Вже й так мав він відповідальний пост: з колишнього командира кавалерійської дивізії, закінчивши московську військову академію, дійшов до заступника командувача Українського Фронту під час другої світової війни, а потім і до головного командувача збройних сил країн - членів Варшавського Пакту...

Безумовно, все це свідчить про обдарованість цієї людини. Та, одночасно, таке просування по щаблях військових звань і обов'язків свідчить про те, що маршал Андрій Гречко — лише родом з України. Якщо про П. Чайковського в музиці або ж М. Гоголя в літературі ще можна якоюсь мірою говорити про їхню українськість, то вона нічого спільного не має з новим маршалом збройних сил СССР. З 16-ти років він уже був з московськими комуністами, в армії С. Будьонного, що схрещувала шаблі з частинами Армії Української Народної Республіки. Вже тоді, на 16-му році життя, Андрій Гречко вирікся України, власної держави і свого народу. І чим вище підіймався по московсько - імперіялістичній військовій драбині той чоловік, тим більше віддалювався він від своєї Батьківщини, від природнього обов'язку — служити своєму народові.

Серце могло б радіти... Але що Україні з того, що совєтську атомову бомбу винайшов чи вдосконалив Корольов з Житомирщини, або що з того закріпаченій Україні, що київський інженер недавно сконструював найбільший у світі літак на 800 пасажирів?.. Що з того, що в генеральському складі совєтської армії так багато людей українського роду, коли вони першими кинули б полки здушувати спротив Москві в Україні, як кинули були полки на повсталу Угорщину?

Силою обставин, фактом колоніяльної дійсности в Україні — і маршал Андрій Гречко, і йому подібні стали підпорою панівної московської нації. І тому вразливе українське серце в даному випадку (і чи тільки в даному?) треба заміняти головою, яка вміє думати і усвідомлювати речі та події.

КІНЕЦЬ ЛЕҐЕНДИ

Мюнхен. — Недавно довелося мені побувати в центрі господарського життя Західньої Німеччини — в Рурській області. Там — у „німецькому Донбасі" небо чорне. Дим і гази, що підносяться під хмари, творять свого роду покришку над цією країною. І в соняшні дні висить ця димова завіса в повітрі. Щастя, що це не „Волинська тиха сторона": сильні вітри з моря розганяють маси диму й газу, але димарі фабрик, мов жерла гармат направлені у всесвіт, постачають свій отруйний матеріял, що знову застеляє небо.

В Ессені тому більше як півтора століття почав творити своє металюрґійне підприємство Альфред Крупп. Німеччина, що її на початку XIX віку називали „країною поетів і філософів", вступила в добу індустріяльної революції.

Основою цієї революції було залізо і вугілля, потрібні для будування залізниць і — не в меншій мірі — на продукцію зброї, особливо гармат.

Засновник фірми Альфред Крупп і його нащадки зрозуміли „дух часу", коли за виразом пруського прем'єра Бісмарка „великі проблеми доби рішатимуться кров'ю і залізом".

1866 року пруська армія, озброєна фірмою Круппа, перемогла австро - саксонське військо під Садовою в Чехії і розбила баварську армію, союзну з Австрією.

1870 року пруське військо в союзі з іншими німецькими державами завдало поразки французам під Седаном: це дало можливість Гогенцоллернам об'єднати німецькі землі під проводом Прусії.

1871 року в Версалі проголошено Німецьку імперію. І тут перемогла зброя, що її постачала фірма Круппа.

У першій світовій війні 1914-1918 рр. підприємство Круппа було основою німецького мілітаризму. Коли німцям не вдалося взяти Париж натиском 1914 року, і війна застигла в окопах, фірма Круппа виготовила далекобійну гармату, „велику Берту", якою обстрілювано Париж з віддалі 100 кілометрів.

1933 року, коли прийшов до влади Гітлер, його головна надія була на фірму Круппа: Крупп постачав зброю для війська, яким Гітлер почав творити „Нову Европу" від 1939 року.

Під час другої світової війни фірма Круппа ще більше розширила продукцію зброї. Але вона не могла рівнятися з могутньою індустрією ЗДА, і американське летунство обернуло в руїни велику частину її підприємств.

Після війни фірма Круппа припинила свою діяльність і її власник Альфред Крупп, хрищеник кайзера Вільгельма II, був заарештований і засуджений на довголітню темницю.

Причиною засуду був нелюдський визиск фірмою Круппа робітників, примусово вивезених із окупованих німцями країн, в тім числі й українців.

1952 року А. Круппа випустили з неволі і вернули йому всю його власність під умовою, що зброї він не вироблятиме. Під проводом енерґійного директора Байца фірма Круппа успішно розвивалася, поки діяло „господарське чудо".

Але керівники фірми не пішли „в ногу" з потребами нової доби, зосередивши продукцію в залізній і вугільній промисловості. Довелося брати позики у банків і платити відсотки.

В 1966 році Крупп мусів звернутися до німецького уряду за допомогою, бо без того його фірмі загрожувала ліквідація. Уряд міг би відмовити в допомозі, але ліквідація величезного підприємства викинула б на вулицю тисячі робітників, службовців, інженерів, техніків. То була б не лише катастрофа власника фірми, а руїна цілого комплексу індустрії, з якої жила ціла область.

Уряд узяв фірму Круппа під свою охорону, але Крупп мусів зректися ролі єдиного її власника. Отже фірма Круппа буде перетворена на акційне підприємство і перейде у власність банків. Таким чином, на місце індустріяльного капіталізму приходить фінансовий капіталізм, але з участю держави.

2-го квітня це своє рішення подав А. Крупп до відома запрошених давніх співробітників фірми. На цій церемонії, що відбулась у його віллі в Ессені, були присутні два брати Альфреда Круппа, але його сина не було. Молодий Арндт Крупп не цікавиться долею фірми. В серпні 1966 року він зрікся прав на спадщину з умовою, що одержуватиме від фірми щороку 1 мільйон марок.

Молодий Крупп належить до типу „плейбойсів" і проводить свій час з приятелями переважно у південній Франції.

П. А.

Представник Авіяційної Корпорації признається до помилок

Вашингтон. — Представник Північно - Американської Авіяційної Корпорації, яка випродукувала космічний корабель Аполло, д-р Джан МекКарті, зізнаючи в Палатній Підкомісії в справах науки і астронавтики, признався до того, що ним очолювана Корпорація випродукувала корабель Аполло з деякими помилками, які були причиною того, що 27-го січня вибухла пожежа в цьому кораблі і в наслідок цього загинули три астронавти. Корпорація не забезпечила цей корабель проти можливої пожежі. „Я сам, казав д-р МекКарті, і всі інші техніки Національної Аеронавтичної і Космічної Адміністрації та Авіяційної Корпорації, відчуваємо, що це була найсумніша помилка, яку ми зробили". Палатна Підкомісія веде слідство в справі катастрофи Аполло після того, як окрема Комісія опублікувала обширний звіт в цій справі. Астронавт Френк Борман, який був членом окремої Комісії, заявив в Сенатській Комісії в справах астронавтики, що помилку цю завинили Американська Авіяційна Корпорація і Аеронавтична і Космічна Адміністрація.

М. Л-ий

„КНИЖКА З РАЮ"

(3)

Щойно на п'ятий день прилетів голуб із відповіддю такого змісту:

„До Високоповажаних і Вельмишановних Цадиків жидівського раю. Ваш бик місяць перейшов границю без пашпорта й візи. Згідно з законами нашого раю він має відбути шість місяців арешту, одержуючи по пів фунта сіна на добу. Шкоду, що її заподіяв, мусить відробити. Жінку, що її бик приніс до нас на рогах, ми готові вам віддати. Ангелика, якого вона породила на нашій території, охристимо, і він залишиться у нас. Як тільки місяці - бик відробить заподіяні шкоди, ми готові вам його звернути".

Коли Соломон відчитав цього листа, цадики зчинили справжню бурю. Заводили на жалісливі біблійні мелодії: „Вони нам так відгодують бика, що з нього залишаться шкіра й кості!" — „Чи чував хтось таке: забрати жидівське янголятко й охристити!"

У другому листі, дуже облесливому, Соломон зазначив, що 6 місяців арешту — кара зависока. На цього листа християнські цадики відповіли, що за шкоди, які заподіяв бик, треба дати одного діяманта з Соломонової корони. „А щоб ви знали, що хочемо вам іти на руку, обнижуємо кару арешту до трьох місяців. Янголятко ми вже охристили на ім'я Петро. Його матір можете собі забрати".

У третьому листі Соломон признавав, що бик заслужив на кару, але й три місяці арешту таки забагато. Тому просить, щоб християнські цадики дозволили двом жидівським хлопцям перейти на християнську територію доглядати заарештованого бика. Задля того він готов вислати кілька возів сіна. Щодо ангелика — охристили, то вже пропало.

На третій день голуб вернувся з відповіддю. Християни погоджувалися на жидівську пропозицію вислати двох хлопців - ангелів, які доглядатимуть бика, і вимагали, щоб діямант було передано тими двома хлопцями. Цар Соломон передав діямант, і вони вибралися в дорогу.

Ангел у сільському однострої сконтролював на кордоні пашпорти. Два інші перевели ревізію, чи не взяли посланці із собою Талмуда.

Обидва хлопці доглядали бика. Перших півтора дня мешкали вони в кімнатці св. Миколая, який давав їм разовий хліб і молоко, бо, сказав, „вепровини вам не вільно їсти". Жартома додав: „А сам ваш учитель в школі каже: „Вепровина добра!".

Потім примістили обох хлопців у хаті побережника Івана, який мав гарну дочку. Вона співала їм християнських пісень, а вони їй жидівських. Хлопці ходили до лісу на суниці, а коли часом затримувались допізна, дівчина кликала крізь вікно: „Хлопці, спати!" По суботам св. Миколай приносив їм дарунки.

Скінчився арешт бика. Зняли йому з ніг пута, і св. Миколай відчитав хлопцям такого листа: „У присявності св. Миколая, вартового ангела Григорія Стасюка й жандарма Димитрія ми, Шмуль Абе та Пісерль Зальмен, перебираємо бика, щоб відвести його у жидівський рай. Зобов'язуємося негайно покинути християнський рай, не розглядатися і ніде не задержуватися".

Хлопці цей папір підписали і почали готовитися в дорогу. Ішли пішки, ведучи бика за роги. А жандарм Димитрій ступав позаду, підганяючи бика палкою і покрикуючи: „Жидки, направо, жидки, наліво!"

Точно опівночі Димитрій крикнув: „Стій!" Обидва хлопці спинились, і Димитрій звелів їм танцювати „маюфес". Після того він вийняв з торби свинину й наказав їм їсти. Хоч-не-хоч мусіли їсти. Коли нарешті дійшли до самої границі, Димитрій розпрощався з ними, кажучи: „До свидавія, жидки!"

Як тільки опинилися хлопці з биком на жидівській території, залунала сурма на привітання. Пастухи запалили ватру на горі і заспівали веселу співанку: „З головою в сіні спати в тисячу разів краще, ніж там, де блохи тнуть! У полі чуєш спів пташок і чиркання коників - стрибунців. А як любо, коли вітерець полоскоче ніс! А пчих, а пчих, на здоров'я! а пчих!"

Авраам приніс бикові в'язку сіна і сіль. Бик похрумав сіна, полизав сіль. Авраам виголосив до бика промову, в якій, між іншим, сказав:

— Хоч ти нам заподіяв багато смутку, ми не караємо тебе. Вже там тебе покарано. Кожна веселка, яку ми засвічували на твою честь у Райському Місті, коштує грубі гроші. Ми не зважали на видатки. Не роби більше таких жартів. Таж ти месіянський бик, а не якийсь там собі простий кінь!

В Алеї Патріярхів відбулася велика парада. Перед биком продефілювало десять корів, відділ півнів під командою Соломонового півня, райські кози під проводом бородатого цапа, [illegible] гусаків. Потім уставили бика посередині ринку, і цадики, побравшися за руки, танцювали довкола нього, а понад ними низько літали гарні дівчата - ангели й охолоджували зопрілих цадиків, махаючи крильми.

Цадики їли і пили. Ісаак запитав: „Що їстимемо на бенкеті?", а цадики відповідали хором: „Месіянського бика й Левіятана!" Здалеку доносився спів підхмелених: „Абрумчику - батьку наш! Ісакунчику - батьку наш! Яковчику — батьку наш!" Алея Трьох Патріярхів аж роїлася від п'яних жидів-цадиків. Вони викрикували, співали, плескали в долоні.

Після такої великої паради й бенкету був у раю великий „каценямер". Цадики трохи перебрали міру. Кілька днів ходили з похнюпленими головами, обв'язавши їх мокрими рушниками.

І знову настали в раю сірі дні. Кожного четверга, як і

(Закінчення на сто. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

ВЕСНЯНИМ ПОТОКОМ

Жадний чудодій світу не зміг би побувати цього „вікенду" на всіх українських імпрезах, що відбудуться в Ню Йорку, не кажучи вже про недалекі від метрополітального міста Нюарк, Пассейк, Джерзі Сити та ін. Коли б усі виставки, літературні вечори, театральні вистави, наукові засідання НТШ і ВУАН, доповіді та ділові засідання, що мають відбутись впродовж цієї п'ятниці-суботи - неділі в українському Ню Йорку розкласти за порядком — одна імпреза на один вечір, то не вистачило б тижня чи й десяти днів, щоб усе охопити. В різних місцях цього велетенського міста з населенням, що репрезентує народи всієї земної кулі, — лунатиме українська мова, наша пісня, музика, мистецьке слово з театрального кону, дитячий лепет найменших „артистів" з садочка, запальні промови політичних діячів, спокійна і зрівноважена мова науковців... У неділю український Ню Йорк піде до своїх церков, щоб потім нашвидку пообідати і поспішити на наперед заплянувану імпрезу, виступ, виставу...

Про що свідчить цей бурхливий потік?

Дехто скаже, про нашу неорганізованість, безплянність, ще більше — безтолковність. Але як можна заплянувати інакше, як можна взяти „в шори" оці малі й великі потоки української думки, творчости, вияву? І чи треба їх брати „в шори"? Громадська самодисципліна, певна річ, необхідна, і вона виявляється тоді, коли влаштовуємо, наприклад, якийсь ювілейний концерт, чи бенкет, як це буде незабаром із заключним ювілейним концертом на честь Івана Франка. Тоді замовкнуть усі інші музи, замкнуться залі і українська громада поплине широким руслом до „Карнеґі Голл" — відомої на ввесь світ велетенської залі, що вже не раз була свідком визначних українських культурних подій.

Але всегромадських імпрез і в Ню Йорку, і в Шикаґо, і в інших містах небагато. Зате звичайні кінці тижня [illegible] будуть якнайбільш різноманітними, барвистими, можемо сказати — конкуренційними. Так, конкуренція має місце, але в даному випадку це цілком здорова, будуюча конкуренція: кожний господар імпрези дбає про розголос, кожен має підготувати свою імпрезу якнайкраще, щоб і згодом мати людей.

Що сказати всім творцям радісного весняного потоку, ім'я якому — українська творча думка? Коротко, двома словами: щасти, Боже!

З НАШИХ БУДНІВ

За новим календарем

Як можна через закляти в цапа навіть людину інтеліґентну, з закінченою середньою освітою, хай послужить вам прикладом факт, що трапився недавно з нашим другом Олексою. Як і щороку, наш друг склав обітницю, чи то пак, зробив таку резолюцію, що під час Великого Посту ні разу не закурить. Друг Олекса має тут на увазі піст за юліянським, старим календарем, який ще далі зобов'язує в парохії св. Юра, в Ню Йорку.

Аж тут минулої суботи випало нашому другові поїхати в комбатантських справах до Нюарку. Ділові питання не забрали хлопцям багато часу, їх швидко полагоджено, а потім братія дружньо засіла до традиційної „цинцилички", або так званого „ремі-бриджу". Друг Олекса, розуміється, теж присівся до кумпанії. Хтось з воєнних побратимів підсунув йому під ніс коробку з цигарками.

— На, закури ви.

— Ой, дякую, не можу, — зідхнув меланхолійно друг Олекса. — Я дав слово, що не палитиму у Великім Пості. Вже другий тиждень отак крипірую. А кортить же, бісова мама, запалити! Аж пахне!

— Який там піст? — здивовано глянув на нього господар хати. — У нас, за річкою Гудсоном, немає жадного посту. Вигадуєш бо-зна-що!

— Ба! У вас немає, але в нас є. За старим, так би мовити, стилем.

— А, то інша справа, — сказав спокусник з коробкою цигарок у руці. — У вашому Ню Йорку ти не смієш запалити, раз дав собі таке слово. Це факт. Але в Нюарку — можеш! Адже в нас інша дієцезія!

— Та невже так можна? — зацікавився друг Олекса.

— Слушно, він має рацію, — притакнули інші колеги. — А ти хіба забув, як під час нашого Великого Посту ми приїжджали до вас на балі і вечерниці? І дуже гарно бавилися. А чому? Бо у вашій дієцезії нам можна було танцювати. То чому б тобі не можна в нашій дієцезії закурити?

— Гм!.. Чи я знаю...

Чи то дія того, що воєнні побратими зачарували хлопця, чи може дим з тютюну, що завис густим туманом над головами картограїв, забив йому памороки, досить того, що наш друг довго не заглиблювався в календарні тонкощі, бистро сягнув рукою по цигарку і смачно затягнувся димом. А коли запалив першу — до другої, третьої і четвертої не треба було його просити. Поки скінчили „цинциличку" друг Олекса обкурив своїх камратів так, що господар хати мусів бігати на трафіку за свіжим куривом. Але сердечні побратими не залишились йому довжні — обіграли його до ниточки.

— Ой, що ж мені жінка скаже! — чухає потилицю друг Олекса. — Та ж я положився на десять толярів! Але ви бережіться — їду на вас! Через тиждень прийду відбиватися і... покурити, за новим календарем!

Ікер

Нестор Король

ОЧИМА ЗВИЧАЙНОГО УЧАСНИКА

(2)

Приїжджаю до Румунії вже під час її війни на боці Антанти. Вся артилерія на волах. Кавалерія на якихось клячах. „Ми ж передали вам сорок тисяч першої категорії коней, де ж вони?" — питаю. — „Поздихали", — кажуть. А до нас надходять відомості, що з австрійськими, ба навіть з німецькими полоненими, як воєнні трофеї, потрапляють до нас наші ж коні! Отже Румунія, готуючись до війни проти Австрії і Німеччини, продавала їм, одержуваних від нас коней.

З кінця 1911 року я був членом Народної Української Партії, заснованої в 1902 році Миколою Івановичем Міхновським. Під час загальної соціялістичної епідемії в 1917 році вона теж змінила була свою попередню назву і стала називатись Народною Партією Самостійників-Соціялістів. Від самого свого початку це була суто націоналістична партія. Метою її було створення модерної, з високо розвиненими промисловістю і сільським господарством, з могутньою армією, озброєною за останнім словом військової техніки, з великою торгівлею на світових ринках, з великою торговельною і військовою фльотою Української Самостійної Держави від Карпат до Кавказу і Каспійського моря.

„Всі люди браття, але поки москалі, поляки, мадяри, та їхні помічники і наймити будь-якої народности будуть гнобителями і визискувачами українського народу, доти всі вони є його ворогами". „Політична незалежність є найпершою і найголовнішою умовою збереження та існування нації". „Єдина з'єднана (зцентралізована) неподільна самостійна Українська держава від Карпат до Кавказу і Каспію". „Пролетаріят пануючої нації і пролетаріят поневоленої нації це дві різних (а не одна) кляси з протилежними інтересами". „Ідеалом наших так званих демократів (марксистів і не-марксистів) є українські пісні, український театр, народний одяг, просвіти, українська преса, українська мова в церкві, а як найвищий ідеал- автономія в межах Російської держави. Нашим же ідеалом є Українська Самостійна Держава. Тоді все те, про що мріють наші демократи, само собою дасться". „В релігійно-церковнім відношенню нашою метою є Український Київський Патріярхат та українець, як об'єднуючий центр всіх східніх християн, на Константинопільськім Вселенськім Патріяршім Престолі". „Самостійність України можлива тільки після розвалу, чи докорінної революції, Росії і Австро-Угорщини".

Цих кілька цитат з підпільної літератури Народної Української Партії є найкращим атестатом для її лідера та членів. Томуто, як сам М. Міхновський, так і його однодумці, в очах наших демократів були і залишаються донині „шовіністами", „скаженими націоналістами", що хочуть завалити не тільки Австрію (на це вони були згідні), але навіть Росію (а це вже було, на їхню думку, смертельним гріхом). Звідси замовчування ролі Міхновського і цієї партії в перші дні національної революції та намагання всіма способами применшити їх значення.

Пройшовши таку політичну школу, трудно було впасти в телячий захват. Шал „общерусского патріотизму", що був охопив майже все українське суспільство після царевого маніфесту про загальну мобілізацію і проголошення війни, викликав лише гірку усмішку і здивування. А вибух революції сприймався як довгоочікувана мрія для осягнення мети.

Глибока конспірація партії і досвідчене керівництво дали свої наслідки. Всі чільніші її члени зразу ж після мобілізації в перші дні війни дістались на досить значні становища у військових установах. Міхновський зайняв місце начальника юридичної групи в Київській Військовій Окрузі, В. Павелко — колишній учитель гімназії — в мобілізаційнім відділі тієї ж Округи, Гаврилюк — начальником штабу запасного полку у Києві, доктор Іван Митрофанович Луценко був залишений в Одесі, а не відправлений на фронт і т. д.

Початок Національної Революції

2-го (ст. ст.) березня 1917 року вночі я вже знав, що Микола II зрікся престолу на користь свого брата Михайла Олександровича. Зараз же вночі я виїхав до Києва, щоб зустрітися з Міхновським, Павелком та іншими і дістати від них докладніші відомості про події та інструкції на майбутнє. Я й раніше часто зустрічався з ними в Києві, бо куди б не їхав, то виходило так, що Київ завжди був мені „по дорозі".

Зі станції я їхав до будинку колишнього українського клюбу „Родина", який в перші ж дні війни був конфіскований під шпиталь для поранених вояків. Цей шпиталь мав виключно українську обслугу: лікарів, медичних сестер і санітарів. У найдальшому закутку цього будинку в чотирьох кімнатках було зложене клюбне майно. Тут я і чекав на прихід котрогось із однодумців, прохаючи котрусь із сестер повідомити Міхновського про мій приїзд. Час від часу в цих кімнатках у ті грізні й небезпечні для прояву будь-якого українського життя дні відбувались таємні сходини українських діячів. На таких сходинах іноді і я бував. Одного разу на таких сходинах я познайомився з С. В. Петлюрою, який тоді працював головним контролером по заготівлях для армії, що їх вів „Земгор" (Союз земств і городов).

Міхновський знав про моє „циганське життя" і тому першим питанням при цій зустрічі було: „Звідки ви тепер"? Відповідаю, що з Лісок. „Постарайтесь затриматись там якнайдовше і частіше навідуйтесь до Києва". Відповідаю, що це неможливо, бо я там чужий. „Затримайтесь, може пощастить щось зробити, щоб ви були тут поблизу. Тільки не надумайте дезертувати, бо тоді нам доведеться зустрінутись з вами в залі військово-польового суду. На деякий час забудьте про найголовнішу нашу ціль — про боротьбу за самостійність України. Ще не ясно, яких форм набере революція, але вже досить ясно, що всі москалі, незалежно від політичних переконань, економічного і соціяльного положення, об'єднаються проти нас, якщо ми виставимо зараз домагання державної самостійности України. Українці будуть розчавлені москалями, а ми, політично думаючий прошарок, будемо всі, незалежно від наших політичних переконань, фізично знищені. Такого великого скупчення озброєних москалів на нашій території, як тепер, наша історія ще не бачила.

(Продовження буде)

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA 41, Pa.

Лос Анджелес, Каліфорнія

ДІТИ СВОЄМУ УЛЮБЛЕНОМУ ПОЕТОВІ

Щоб заповнити прогалину в дитячій літературі, наш визначний поет і письменник Олекса Кобець, маючи великий педагогічний досвід, видав збірку своїх віршів і оповідань під загаловком „Сходить Сонце" для дітей і молоді. Ця книжка повинна бути в кожній родині, де є діти.

„Сходить Сонце" — збірник віршів і оповідань — це головний підручник у недільній школі при церкві св. Апостола Андрія Первозванного в Лос Анджелесі. Немає тут родини з дітьми, в якій не було б цієї вартісної книжки.

В подяку авторові за його працю для дітей, учителі школи влаштували 19 лютого „Дитячу академію". Не дивуйтеся, читачі, такому високому вислову, бо коли будь-де громада влаштовує академію тому чи іншому письменникові чи громадському діячеві, то чому діти не можуть влаштувати академію своєму улюбленому поетові і письменникові.

Академію розпочала учителька п. Галина Білоус доповіддю про життя і творчість Кобця, зазначивши, що він народився в Каневі, де стоїть пам'ятник нашому Пророкові Тарасові Шевченкові, твори якого малий хлопчина Олекса напевно знав ще з малих літ, ці твори мали вплив на його творчість. Під впливом Шевченка формувався й його світогляд.

Під час першої світової війни Ол. Кобець перебував у німецькому полоні, в таборі Фрайштадті. Там перебували виключно полонені українці, серед яких він провадив культурно - освітню працю, дописуючи, між іншим, до таборового журналу „Розвага". Там вперше помістив він свою високопатріотичну пісню „Від синього Дону до сивих Карпат". Повернувшись з полону після революції 1917 року, брав участь у визвольних змаганнях, а після окупації України комуністами присвятив своє життя літературній праці. В Києві видавав журнал „Нова Громада", в якому співпрацювали такі визначні поети й письменники, як М. Зеров, П. Филипович та інші. В триддятих роках видав книжку „Записки полоненого", яку пізніше заборонили й вилучили з продажу.

На Україні, до виїзду на еміграцію, все своє життя О. Кобець присвятив літературній праці, складав вірші й оповідання для дітей, працював в різних видавництвах, та перекладав тексти музичних творів світових композиторів на українську мову.

Для учителів книжка Ол. Кобця „Сходить Сонце" — це найкращий приятель і помічник у вихованні дітей в національному і патріотичному дусі. В ній ми знаходимо вірші й оповідання на необхідну нам тему, які відповідають своїм змістом вікові дитини.

Знаємо, що наш поет тепер перебуває в тяжкому фізичному, моральному й матеріяльному стані, то ж віримо, що влаштована в його пошану „Дитяча академія" буде для нього великою моральною допомогою, бо вона засвідчила, що його багатолітня кропітка праця для дітей не пропала даром, — це буде для нього найкращий подарунок.

Всі ми, учителі й діти, бажаємо йому доброго здоров'я та надхнення для праці на користь нашої Батьківщини й українських дітей.

„Дитяча академія" складалася виключно з творів Ол. Кобця.

Після відслони завіси присутні на залі побачили на сцені квітник дітей, від найменших до трохи старших, які з веселими усмішками

Діти недільної школи від найменших до трохи старших з книжкою п. Ол. Кобця-Вороніна „Сходить Сонце". В останньому ряді: перша зліва учителька п. Галина Білоус, голова батьківського комітету п. Вибачинський, о. настоятель Олександер Довгаль, учителька Наталя Маланчук, учителька п. Катерина Вестон.

очікували виступу із своїми деклямаціями.

Почали найменші. Вірш „На світанку" продеклямував Юрко Симолан, „Котик-Воркотик і я" — Гриць Наріжний, „Соняшник" — Роберт Стефанюк, „Яблунька" — Котя Дикун, „Люблю ліс" — Вова Шинкар, „Сходить сонце золоте" — Давид Василишин, „Неслухняне лисенятко"! — Юрко Вибачинський, „Дощик" — Костя Романюк, „Я — рибалка" Олекса Кривенко.

Кожного деклематора присутні сердечно вітали за майстерну деклямацію.

Після виступу найменших, п. Л. Ємець прочитала вірш „На перехресті" — розмова матері з синами, які перебували на засланні в концтаборах комуністичного пекла.

У другому відділі, трохи старші — Христя Колісник, Лізуня Вестон, Катруся Маланчук і Катруся Мануляк спільно продеклямували вірш „Хотів би я знати", що присутні обдарували їх рясними оплесками.

Після закінчення цієї деклямації почались деклямації поодиноких дітей: „Мама і я" — Оксана Сиволап, „Мій вінок" — Люба Романюк, „Земле моя" — Юрко Ємець, і „Хочу до церкви" — Ірена Білоус, „[illegible]" — Лариса Ємець, „На Крути" — Гриць Гнип, „На смерть Сірого Лева" — Віктор Білоус.

Кожного деклематора й деклематорку присутні сердечно вітали.

Закінчили академію, найменші деклематори — п'ятирічний Петро Гнип продеклямував вірш „Початки Києва", чотирирічний Віквор Гнип продеклямував вірш П. Савчука „Безідейні". Обидва вони мали найбільший успіх серед всіх присутніх, після чого всі діти проспівали пісню „Од синього Дону до сивих Карпат".

Було би добре, коли б наші учительки щорічно улаштовували такі академії в пошану того чи іншого письменника, чи письменниці.

Від себе, й від усіх присутніх на академії висловлюю глибоку сердечну подяку: о. настоятелеві Олександрові Довгалеві, голові батьківського комітету п. Вибачинському й учителькам — Галині Білоус, Наталії Маланчук і Катерині Вестон за їх працю для влаштування академії.

Серед присутніх вібрано добровільних датків 105 долярів, які переказано письменникові Ол. Кобцеві, що 4-ий рік лежить спаралізований після серцевої атаки.

О. Подоляк

Дітройт,Міш.

ГУЦУЛЬСЬКА ВИСТАВКА БЕРЕЗІВЦІВ

Ініціятивний Комітет „Березів" влаштував виставку, яку ми відвідали.

Зупиняємося перед домом при вулиці Браш ч. 17750. Над дверима напис: „Українсько Американський Клюб". Входите на залю. На шістьох довгих столах виднiють вишивки і різьблені речі. Вас цікавлять ініціятори цієї виставки. Сідаємо при столику і розмовляємо зі старшими віком березівцями. В їхніх очах вдоволення і бажання, щоб про їх труд довідався ширший круг нашого громадянства.

Біля Коломиї засновано колись село Березів. З бігом часу село розбудувалося так, що його поділено на чотири частi, які назвали: Березів Нижній, Березів Середній, Березів Верхній і Березів Баня. У кожному з них є своя церква. За горою, на південь від Березова, лежить вже гуцульське село Космач. За словами п. Василя Бодрука, Березів був колись житлом наших бояр. До недавна збереглася там боярська ноша. Ідучи на празник, до церкви, чи на весілля, мужчини вдягалися в чорні сукняні штани і опанчу. Опанча — це рід кавалерійського плаща, шитого з чорного сукна сивою ниткою і обшиваного синім шнурком із стоячим на три цалі коміром і другим широким коміром, спущеним на плечі. Сьогодні вживають цієї ноші тільки молоді під час шлюбної і весільної церемонії. Молода вдягається в подібний довщий плащ, але без широкого коміра.

Багато березівців виїхали ще перед першою і другою світовими війнами до Канади і Америки. Мала група їх осіла в Дітройті. Довідавшися про долю українських скитальців в Европі, вона нав'язала зв'язок із своїми односельчанами і допомагала їм. Заснувала „Допомоговий Комітет Березівців". Засновниками були: Павло Перцевич (вже покійний), Іван Геник, Семен Геник і Василь Негрич. Крім допомоги у формі пакунків, Комітет стягнув до Дітройту чимало родин-березівців.

В 1961 році цей комітет перейменовано на „Клюб Березів". Він є зачартерований як неприбуткова організація. Його ціллю є допомагати березівцям в Україні. Клюб складається з 70 членів-уділовців. Він набув і вже сплатив мурований дім з двома додатковими парцелями на паркування авт. двох менших кімнат — кухні і бару. Залю винаймається на весілля, христини, тощо. Бара чинна тільки під час винайму. Комуністи чи прогресисти не мають доступу до цього дому. Досі клюб видав на допомогу понад вісім тисяч долярів, при чому кожна з чотирьох церков в Березові отримала від нього по 1-му дорогому фелонові. В заміну за пакунки березівці присилають сюди своякам ручно виконані мистецькі речі, і вони мають їх уже так багато, що влаштували виставку, якою можуть гордитися.

По залі супроводить вас п. Михайло Миронюк. На одному столі бачите самі вишивані жіночі і мужеські сорочки. Більшість із них прислали березівці, деякі вишили вже тут дружина п. Миронюка — Марія і їх одружена донька, студентка Анна Том'як.

На другому столі розміщені взори гуцульської ноші — кожушки, сіраки, постоли і панчохи, які гуцули називають капцями. Один ношений, але в доброму стані збережений кожушок, має вже 70 років. Переходимо інші столи і бачимо на них вишивки, дереворити, різьблені альбоми, тарілки, бовівки, інкрустовані коралі і портрети Т. Шевченка та Івана Франка, хрести, писанки, папіросниці, ляльки, пудерниці, цукорниці, фляконики, канцелярійне приладдя, грибі, бутлі і багато інших експонатів.

Вкінці оглядаєте вишивані подушки з гуцульськими взорами. Є їх аж 16 штук. Це власність симпатичного і розмовного п. В. Бодруга і його дружини. Всіх експонатів 400. Виставка тривала два дні — 11 і 12 березня 1967 р.

Як добре, що ми відвідали її. Вона дала нам і іншим відвідувачам духовий корм, а берізівцям вдоволення. Прощаємося з членами комітету і бажаємо їм успіхів у дальшій корисній праці.

Франц Липецький

Бостон, Масс.

ПАРОХІЯНИ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У РИМІ

Коли церковний будинок церкви св. Юра в Бостоні забрала стейтова влада на розбудову дороги, то всі наші збори, засідання комітетів відбуваються в парохіяльному домі. Тут приміщена парохіяльна Школа Українознавства. Хоч забрано нам церковний будинок, то осталася жива церква, котра продовжує наші народні традиції та любов до рідної церкви і народу. В часі запустів, які влаштував Комітет парохії св. Юра, виринула думка, щоб і наша церковна громада, розуміючи значення Українського Католицького Університету в Римі, перевела збірку на таке важливе діло. До збірки церковний комітет уповажнив інж. Володимира Флюнта, Степана Сідлярчука і Степана Головатого. Першим жертводавцем став парохіяльний комітет св. Юра, який жертвував зі своєї каси 100 дол. Слідуючими жертводавцями були по 50 дол. п. п. Іван Назар, Степан Сідлярчук, Володимир Бачинський, Яків Шегрин; 40 дол. Володимир Паленгерик, по 30 дол. Іван Станчак, Володимир Федорів — по 25 дол. Володимир Флюнт, Дм. Біленчук, Степан Головатий, Петро Матвіїв, Володимир Василишин, Захарій Лось, Іван Кецмур, Дмитро Хром'як, Степан Колосенко, Євгенія Кавчак, Йосиф Допівка, Осип Кутак, Іван Шумляк, Михайло Томаш, 20 дол. Юстина Майкут, по 10 дол. о. Мoват, Осип Ружицький, Матвій Ленів, Григорій Фостун, Михайло Трухан, Теодор Матвійчук. Переведена збірка дала суму 855 дол., котру в цілості переслано на руки Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Иосифа до Риму.

За збірковий парохіяльний комітет: інж. Володимир Флюнт, Степан Сідлярчук і Степан Головатий.

В. Ф.

„КНИЖКА З РАЮ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

передше, відбувався торг. Сільські ангели приносили усяке добро: яйця, масло, овочі, ярину, а передусім кури, гуси, качки, молоді телята. Торговий день був найбільш мальовничий у райському тижні.

Раз прийшли на ринок із магометанського раю турецькі штукарі - магіки, поставили буду і почали показувати різні фокуси. На цю виставу зійшлося багато жидів. Їм сподобалися турецькі штучки, тож вони дуже оплескували фокусників. А за той час хтось пообкрадав їхні хати.

У передмові до книжки Манґер пише, що спершу він задумав написати її у формі „Декамерона" Боккачо: жиди в ґетто під час війни розповідають різні пригоди, щоб забути гірку долю. Цю думку він відкинув і запланував написати трилогію. Першим томом трилогії була б „Книжка з Раю", другим „Книжка з Землі", а третім „Книжка із Засвітів". Можливо, що колись і напише ці два томи.

„Ця надто весела книжка вміщає в собі багато моїх інтимних переживань, багато мого власного життя, моєї любови й терпінь", — закінчує автор.

„Книжка з Раю" — це гостра самокритика жидів, яку так часто зустрічаємо також у Біблії. Коли читаємо про жидівських селян - ангелів, які тяжко працюють на Давидовому фільварку і з якими поводяться як з худобою, а не як із ангелами, так і бачимо в них наших безземельних або малоземельних селян, що на фільварках працювали „за сніп".

* Це гра слів. „Свиня" пожидівськи називається „хасір", а „хасор" — „повторювати". Отже, коли вчитель сказав: „повторя — добре", можна подумати, що він сказав: „свинина добра".

(Кінець)

Що писала „Свобода" 50 років тому

29 березня 1917 р.

„ПОГОЛОСКИ ПРО ОКРЕМИЙ МИР З РОСІЄЮ"

„Лондон, 27 марта. — З Амстердаму доносять: На біржу в Амстердамі прийшли вісти з Берліна, що в Німеччині рознеслася чутка, що Росії предложено услів'я в справі заключення окремого мира. Услів'я, які мала предложити Німеччина Росії, мають бути слідуючі: цілковита самоуправа для Польщі, зінтернаціоналізовання Царгорода, опорожнення Росією австрійських земель і російський протекторат над Вірменією".

„РОСІЙСЬКІ КНЯЗІ ЗРІКАЮТЬСЯ СВОЇХ ЗЕМЕЛЬ В КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ"

„Петроград, 27 марта. — Великі князі і князі вислали нині до нового правительства спільну телеграму, в якій заявляють, що вони не лише годяться з уступленням з престола великого князя Михайла Александровича, але навіть й готові зречися всіх своїх прав і державних маєтків, які вони доси уживали. Телеграма звучить: Великі князі Николай Николаєвич, Николай Михайлович, Александер Михайлович і його родина, Борис Владимирович, Сергій Михайлович, Георгій Михайлович і Дмитро Константинович, і князі Гавриїл Константинович, Ігор Константинович і Алексcандер Ольденбурський, переняті любов'ю вітчини, годяться цілковито з поглядами, які є висловлені в резиґнації великого князя Михайла Александровича і заявляють, що будуть в кожній справі попирати нове правительство..."

„ДОЛЯ РОСІЇ І ІЇ НАРОДІВ БУДЕ ПОРІШЕНА НА ПОЛІ БИТВИ"

„Останні вісті, що надходять з Петрограду, не дають ясного образу про відносини які в дійсності панують тепер в Росії. Треба однак догадуватися, що нове російське правительство порішило за всяку ціну провадити війну дальше до успішного кінця. На се вказують численні заяви теперішного міністра для закордонних справ, професора Мілюкова, та маніфести і поїздки міністра війни Гучкова на боєвий фронт. Хоч з другої сторони вісті доходять про сильну агітацію радикальних елементів серед робітників і жовнірів за скорим покінченням війни і заключенням мира, — то здається, що воєнна партія взяла таки верх над опозицією..."

У Вашинґтоні створено відділ ТУБА

З нагоди Конвенції Американської Асоціяції для поширення Славістичних Студій, в якій взяло участь понад 30 українських професорів та бібліотекарів з Канади та ЗДА, 1-го квітня в приміщенні Православної Громади у Вашинґтоні відбулися організаційні збори українських працівників бібліотек, зокрема Бібліотеки Коґресу ЗДА, скликані ініціятивним комітетом під проводом мґр. Андрія Фесенка, працівника Конґресової Бібліотеки. Він привітав 25-ох присутніх та на внесок д-ра Остапа Котика-Степановича до почесної Президії обрано президента НТШ проф. д-р Романа Смаль-Стоцького, проф. д-ра Олександра Повстенка від УВАН та проф. Пантелеймона Ковалева, члена обох наших наукових установ. До ділової Президії обрано мґра Богдана Ясінського на голову та Теодора Царика на секретаря. Після прийняття порядку нарад, вислухано інформаційний реферат про ТУБА, її містоголови мґр. Дм. Штогрина та слово д-р Ол. Соколишина, голови Відділу ТУБА, Метрополітальної Округи Ню Йорку. Після привітів відбулася речева дискусія. Заторкнено в ній низку проблем, як видання „Україніки в Бібліотеці Конґресу ЗДА", готової праці мґра Андрія Фесенка англійською мовою розміром понад 500 стор. машинопису, про комплектування української еміґраційної періодики тощо. Звернено увагу, що наші видавництва та книгарні не висилають до Конґресової бібліотеки своїх каталогів, а самі каталоги не мають конечних бібліографічних даних для влегшення замовлень. Порушено питання надсилання обов'язкових примірників до Конґресової бібліотеки. Дискусія виявила конечність створення Відділу ТУБА у Вашинґтоні. Після того обрано номінаційну комісію в складі: п-ні д-р Ірена Тимошенко мґра Андрія Фесенка та мґра Богдана Скаскова, яка після короткої наради запропонувала таку управу ТУБА — Метрополітального Відділу Вашинґтону: д-р Остап Котик-Степанович голова, д-р Ірина Тимошенко заступник голови, на членів: мґр Василь Надрага, д-р Ілярій Калинович, мґр. Андрій Фесенко, мґр. Богдан Ясінський і дир. Вол. Кульчицький. До Контрольної Комісії запропоновані: д-р Яр. Шавяк, д-р Ів- Добровський та мґр. Ірина Борецька. До Товариського Суду: д-р Юрій Старосольський, мґр. Галина Боровець та мґр. Богдан Скасків. Всіх обрано одноголосно. Нову управу та новостворений Відділ ТУБА - Метрополітальної Округи Вашинґтону привітав від Головної Управи ТУБА її заступник голови мґр. Дм. Штогрин та від Віділу ТУБА Метрополітальної Округи Ню Йорку його голова д-р Ол. Соколишин. Перший голова Відділу ТУБА у Вашинґтоні д-р О. Котик-Степанович обіцяв співпрацювати з централею ТУБА та віддiлом ТУБА в Ню Йорку. Після нарад відбулась товариська зустріч в гостинному домі панства Фесенків.

Д-р Ол. Соколишин

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам
інж. ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО
зложили 40.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
Стефанія МАЛАХОВСЬКА
Ольга і Михайло ТАНСЬКІ
Любомира і Орест ЧАПЕЛЬСЬКІ
Зоря і Юрій МАЛАХОВСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
нашого Невіджалуваного й Дорогого Вуйка
бл. п. НИКОЛИ СИРОТЮКА
складаємо на цілі УВАН 15.00 долярів
Іван і Марія СОБЕНКО

СПОРТ

редагує В. СОХАН

УСПІХ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ КОШІВКАРІВ

У цьогорічних кошівкових змаганнях 12 католицьких шкіл за першість юнаків коговзької округи одною із чільних дружин була дружина учнів 7-ої та 8-ої кляси української католицької школи св. Петра і Павла в Коговзі, Н. Й. В кінцевому точкуванні цих міжшкільних змагань зайняла ця дружина українських юнаків друге місце, здобуваючи 10 перемог та одну програну із загальною сумою точок 263:143.

На світлині стоять зліва: Т. Дзямба (керівник), Л. Поповський, В. Шандиба, Р. Ракочий (капітан), Б. Шандиба, Д. Кач (заст. капітана). Клячать зліва: М. Кривінський, Л. Дзямба, М. Галібей, О. Омецінський і Р. Вездух.

— o —

„ЛЕВИ" — „КІКЕРС" 2:3

Шикаго, 9-го квітня — У стейтовому фіналі гор за Чашу ЗДА футболісти „Левів" потерпіли поразку 2:3, після двогодинної баталії. В нормальному часі 90 хвилин вислід був 2:2. Перші ворота стрілили німці — „Кікерс" вже на 11-ій хвилині гри. Вирівняння здобув Бульба з карного удару на 34-ій хвилині. Опісля німці знову здобули ведення зі стрілу Ронге на 54-ій хвилині, а чотири хвилини пізніше Нога вирівняв рахунок на 2:2. Другий карний удар „Левів" перестрілив Бульба на 80-ій хвилині і цим програйнував нагоду вирішити зустріч в користь „Левів". На 84-ій хвилині Нога стрілив треті ворота для „Левів". Судді Дінгіш і Ярецькі, хоч спершу були признали ці ворота, опісля на протести німецьких змагунів це рішення відкликали.

У догривці 2×15 хвилин, на 117-ій хвилині „Кікерс" здобули треті ворота, які разом із односторонністю суддів остаточно вирішили долю цих важливих змагань. Переможені „Леви", хоч і були технічно кращою дружиною в зустрічі, відпали від дальших гор за Чашу ЗДА. „Кікерс" стосували в цих змаганнях гостру гру розбивали змагунів „Левів", на що не реагували згадані судді. Склад „Левів": Банах, Медина, Еліяшевський, Бульба, Підковірів, Грушецький, Іваник, Нога, Гевара, Бравн, Полюхович, Шлапак і Дижурко.

У передзмаганнях дружина „Крил" програла 0:4 із одинадцяткою Норвезького СК. Це були змагання з циклу гор за Аматорську Чашу ЗДА.

Петро Головатий

— o —

„ТРИЗУБ" — ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ СК 1:0

Філядельфія, 9-го квітня. — „Тризуб" грав ці змагання без Вотсона, та від двадцятої хвилини без контуженого Ферейри, а в другій півгрі без контуженого Макаріяна. Через брак запасних змагунів Тарнавський грав більшу частину півгри у нападі, а Літинський заступав його на воротах. Португальці, які виступили у дуже скріпленому складі, грали жертвенно і стосували тактику максимально скріпленої оборони. За вийнятком ослабленого нападу, який не міг пробитися через гущу ніг португальців, дружина „Тризуба" заграла ці змагання краще, як усі попередні в цьому сезоні. Гра велася майже ввесь час на половині грища противника і на ворота „Тризуба" були тільки два стріли. Ворота для „Тризуба" здобув на 33-ій хв. Полета, який був найкращим напасником. Найслабше заграли ці змагання Бенітез та Вагнер.

Оця низька перемога є, на нашу думку, великим щастям для дружини „Тризуба" перед важкими змаганнями за Чашу ЗДА, бо вона запобігла надмірній самопевности й легковажності, які завжди приходять після серії високих перемог.

Я. Татомир

В АМЕРИЦІ И У СВІТІ

У ЛІСБОНІ В ПОРТУГАЛІЇ ВІДБУЛАСЯ перша за останніх більш, як 50 років, монархістична маніфестація, в якій взяв участь сам прем'єр Антоніо де Олівейра Салязар і члени його уряду. Сталося це з нагоди перевезення до Португалії тлінних останків останнього португальського короля Дом Мігуеля, який правив в рр. 1828-1834 та помер на вигнанні в 1866 р. і був похоронений у Баварії. В годину після прилету літака з домовиною Дом Мігуеля, інший літак привіз до Лісбони домовину з його дружиною, яка, повдовівши, вступила була до монастиря і померла в Британії. На тій жалібній маніфестації було багато теперішніх і колишніх монархів, між ними кол. італійський король Гумберт і колишня остання цісарева Австрії Зита.

Невідома рука обернула „Український вагон" в Канаді у комуністично-московський балаган

Торонто. — Тижневик „Гомін України" з 8 квітня повідомив, що в канадійському „Потязі Конфедерації", який іде від Тихого океану до Атлянтику на відзначення 100-річчя державности Канади, хтось неправно обернув добре і відповідно обладнаний „Український вагон" був ковсько-большевицький віз". „Українськйий вагон" був відповідно обладнаний в національному дусі у Ванкувері, старанням нашої місцевої громади, в тому П-і Остапчукової. Але в дорозі з ним сталася дивовижна зміна, помічена вже у Ванкувері, потім у Саскачевані. На таку „зміну" негайно зареагував Відділ Ліги Визволення України у Вінніпезі, і вже пороблено відповідні заходи, щоб справу направити. В резолюції ЛВУ у Вінніпезі з 26 березня було сказано, що найновіше „обладнання" Українського вагону в складі „Потягу Конфедерації" глибоко ображає національну честь українських поселенців у Канаді. І далі: „. . . Синьо-червоний прапор, поміщений в „Українському возі", не є українським національним прапором, а є „прапором" колонії Москви — ворога України, Канади і всього волелюбного демократичного світу;

— пісні, передавані гучномовцем з цього вагону, не є українськими піснями, це є російські пісні, передавані російською мовою.

Просимо компетентні чинники Канадського Уряду направити заподіяну українцям кривду та замінити совєтський прапор українським синьо-жовтим, а російські „частушки" замінити українськими піснями".